

BÁO CÁO (RÚT GỌN)
Công tác thi hành án năm 2019

Kính gửi: Quốc hội

Đề chuẩn bị cho Kỳ họp thứ 8 của Quốc hội Khóa XIV, Chính phủ trân trọng báo cáo Quốc hội công tác thi hành án từ ngày 01/10/2018 đến ngày 30/9/2019 (12 tháng năm 2019) với những nội dung sau đây:

Phần thứ nhất

KẾT QUẢ CÔNG TÁC THI HÀNH ÁN NĂM 2019

I. CÔNG TÁC THADS, THEO DÕI THI HÀNH ÁN HÀNH CHÍNH

1. Kết quả đạt được

a) Công tác hoàn thiện thể chế: Bộ Tư pháp và Bộ Quốc phòng đã ban hành 02 Thông tư. Như vậy, hệ thống văn bản hướng dẫn Luật thi hành dân sự (THADS) gồm 02 Nghị định, 09 Thông tư liên tịch và 18 Thông tư. Chính phủ đang tiến hành thủ tục ban hành Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 62/2015/NĐ-CP của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật THADS.

b) Kết quả THADS, theo dõi thi hành án hành chính (THAHC)

- Tổng số việc phải thi hành: 960.656 việc. Trong đó: Số việc có điều kiện thi hành là 737.979 việc. Số việc thi hành xong là 579.888 việc (tăng 8.180 việc).

- Tổng số tiền phải thi hành: trên 251.435 tỷ đồng. Trong đó: Số tiền có điều kiện thi hành là trên 148.903 tỷ đồng. Đã thi hành xong trên 52.808 tỷ đồng (tăng trên 18.287 tỷ đồng).

- Số chuyên kỳ sau là 380.768 việc, tương ứng với số tiền trên 198.627 tỷ đồng.

- Kết quả thực hiện Nghị quyết số 69/2018/QH14 để thu hồi các khoản nợ của tổ chức tín dụng: Đã thi hành xong: 4.428 việc, thu được số tiền trên 22.991 tỷ đồng.

- Công tác xác minh, phân loại điều kiện thi hành án, ra quyết định về việc chưa có điều kiện thi hành án tiếp tục được thực hiện nghiêm.

- Đã xét miễn, giảm trên 5.729 việc, tương ứng với trên 27 tỷ đồng.

- Đã ra quyết định áp dụng biện pháp cưỡng chế đối với 10.617 trường hợp.

- Đã giải quyết xong 539 việc đề nghị hướng dẫn nghiệp vụ, đạt 95,06%. Tiếp nhận và giải quyết xong 3.087 việc khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền (đạt 96,32%). Thực hiện nghiêm túc việc đăng tải Quyết định giải quyết khiếu nại lần 2

trên Công, Trang thông tin điện tử THADS. Tiếp tục phối hợp với chính quyền địa phương tập trung giải quyết đối với các vụ việc phức tạp, kéo dài.

- Về công tác theo dõi THAHC: Đã thực hiện theo dõi 637 việc; ban hành văn bản thông báo về trách nhiệm tự nguyện thi hành án đối với 605 việc; đăng tải công khai 113 quyết định buộc thi hành án; tổ chức làm việc với người phải thi hành án 283 việc; kiến nghị xử lý đối với 71 trường hợp. Đã thi hành xong 298 việc, trong đó thi hành xong 37/50 việc người phải thi hành án là Chủ tịch UBND, UBND.

- Tổ chức, bộ máy cơ quan THADS tiếp tục được kiện toàn, việc ứng dụng công nghệ thông tin, cải cách hành chính tiếp tục được chú trọng.

2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

- Vẫn còn tình trạng sai sót, vi phạm trong nghiệp vụ THADS (25 trường hợp). Chưa có cơ chế cưỡng chế thi hành án đối với các trường hợp không tự nguyện chấp hành án hành chính.

- Kết quả tổ chức thi hành các việc liên quan đến tội phạm tham nhũng, kinh tế còn thấp. Còn một số bất cập giữa quy định của pháp luật với thực tiễn thi hành về cơ chế xử lý việc không có điều kiện thi hành; đăng ký, quản lý tài sản, thu nhập; thẩm định giá, bán đấu giá tài sản. Trong khi đó, chế tài xử lý đối với các trường hợp chống đối chưa tương xứng.

- Nguyên nhân chủ yếu: Số việc và tiền thụ lý ngày càng nhiều và tiếp tục tăng cao (tăng 97,21% về tiền); số việc, tiền tồn đọng nhiều năm, chưa có điều kiện thi hành ngày càng lớn; nhiều vụ án kinh tế - tham nhũng giá trị phải thi hành rất lớn nhưng tài sản bảo đảm giá trị quá thấp. Hoạt động tín dụng tại một số ngân hàng còn thiếu chặt chẽ. Trên 90% các bản án, quyết định của Tòa án về vụ án hành chính thuộc lĩnh vực quản lý nhà nước về đất đai, có tính chất phức tạp. Năng lực, kỹ năng làm việc của một số Chấp hành viên còn hạn chế; trách nhiệm trong việc chấp hành pháp luật TTHC và THAHC ở một số địa phương chưa cao. Công tác phối hợp có nơi, có lúc chưa thực sự hiệu quả.

II. KẾT QUẢ TRIỂN KHAI NGHỊ QUYẾT SỐ 107/2015/QH13

1. Kết quả đạt được

- Chính phủ đang xem xét đối với các dự thảo Nghị định thay thế Nghị định số 61/2009/NĐ-CP và Nghị định số 135/2013/NĐ-CP; Nghị định sửa đổi Nghị định số 110/2013/NĐ-CP và Nghị định số 67/2015/NĐ-CP.

- Đã bổ nhiệm 584 Thừa phát lại hành nghề tại 34 tỉnh, thành phố; tổ chức các khóa đào tạo nghề và các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ Thừa phát lại. Toàn quốc có 86 Văn phòng Thừa phát lại hoạt động với tổng doanh thu gần 120 tỷ đồng.

2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

a) Tồn tại, hạn chế: Kết quả hoạt động của một số Văn phòng Thừa phát lại chưa cao, chưa đồng đều và tập trung vào việc lập vi bằng; còn hiện tượng chạy theo số lượng vi bằng để tăng doanh thu hoặc lập vi bằng nhằm hợp thức hóa việc chuyển

nhượng đất đai, tài sản không đầy đủ giấy tờ theo quy định pháp luật; chưa bố trí được nguồn kinh phí cho việc tổng đạt giấy tờ của Tòa án, cơ quan THADS.

b) Nguyên nhân: Chế định về Thừa phát lại đang trong quá trình hoàn thiện; trình độ, năng lực, đạo đức hành nghề của một bộ phận Thừa phát lại còn hạn chế; người dân còn hạn e ngại khi sử dụng dịch vụ Thừa phát lại.

III. CÔNG TÁC THI HÀNH ÁN HÌNH SỰ

1. Những kết quả đạt được

a) Công tác hoàn thiện thể chế: Trình Quốc hội ban hành Luật Đặc xá và Luật THAHS năm 2019; ban hành 01 Nghị định quy định chi tiết Luật Đặc xá. Hiện đang hoàn thiện 01 Đề án và dự kiến xây dựng 07 Nghị định hướng dẫn Luật THAHS, 06 Thông tư liên tịch và 21 Thông tư.

b) Công tác thi hành án phạt tù

- Tổ chức 2.702 lớp giáo dục pháp luật; 3.358 lớp giáo dục công dân; 262 lớp dạy văn hóa và xoá mù chữ cho 3.599 phạm nhân; 695 lớp tuyên truyền phòng, chống tác hại của ma túy, lây nhiễm HIV/AIDS.

- Đã khám, cấp phát thuốc cho 4.595.563 lượt phạm nhân, điều trị cho 16.862 lượt phạm nhân tại bệnh xá và chuyển đến điều trị tại các bệnh viện 3.872 lượt phạm nhân (tăng 457 lượt phạm nhân).

- Đã lập hồ sơ đề nghị tạm đình chỉ chấp hành án phạt tù cho 260 phạm nhân; làm thủ tục đề nghị giảm thời hạn cho 90.380 PN. Lập hồ sơ đề nghị tha tù trước thời hạn có điều kiện cho 2.174 PN. Công an các địa phương đã tiếp nhận và tổ chức quản lý, giám sát, giáo dục đối với 4.614 người được tha tù trước thời hạn có điều kiện.

c) Công tác THAHS tại xã, phường, thị trấn: Hiện còn 43.177 trường hợp. Đã lập hồ sơ đề nghị miễn, giảm hình phạt, rút ngắn thời gian thử thách cho 4.475 trường hợp.

d) Công tác thi hành các biện pháp tư pháp: Hiện còn 56 trường hợp bắt buộc chữa bệnh, 28 trường hợp đưa vào Trường giáo dưỡng.

đ) Về tình hình công tác triển khai việc thi hành các biện pháp giám sát, giáo dục trong trường hợp người dưới 18 tuổi được miễn trách nhiệm hình sự: Đến nay, chưa có trường hợp nào áp dụng biện pháp này.

2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

a) Tồn tại, hạn chế: Công tác theo dõi quản lý người bị kết án tù được tại ngoại, hoãn, tạm đình chỉ chấp hành án phạt tù còn hạn chế; công tác giám sát người chấp hành án hình sự tại xã, phường, thị trấn chưa có bước đột phá; một số bộ, ngành chưa thực sự quan tâm thực hiện nhiệm vụ tại Nghị định số 80/2011/NĐ-CP.

b) Nguyên nhân chủ yếu: Số lượng người bị kết án tăng, thành phần phức tạp; kinh phí đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện phục vụ giam giữ hạn chế; công tác

THAHS tại xã, phường, thị trấn, công tác tái hoà nhập cộng đồng nhiều nơi chưa được quan tâm đúng mức; một số cơ sở giam, giữ chưa nhận thức hết vai trò, vị trí, yêu cầu của công tác giam, giữ, quản lý, giáo dục cải tạo PN; công tác phối hợp ở một số địa phương chưa chặt chẽ, hiệu quả.

Đánh giá chung: Năm 2019, Chính phủ đã quyết liệt chỉ đạo thực hiện công tác THADS, THAHS, quản lý nhà nước về theo dõi THAHC theo các chỉ tiêu Nghị quyết của Quốc hội. Với những kết quả đạt được, có thể khẳng định công tác thi hành án tiếp tục có những chuyển biến tích cực, qua đó góp phần bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân, bảo đảm an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội, quyền con người, quyền công dân và phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

IV. VỀ LĨNH VỰC GIÁM ĐỊNH TƯ PHÁP

1. Những kết quả đạt được

- Đã tham mưu ban hành 40 văn bản trong lĩnh vực giám định tư pháp.
- Hệ thống tổ chức giám định tư pháp công lập, hoạt động giám định chuyên trách trong 03 lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần và kỹ thuật hình sự tiếp tục được củng cố, kiện toàn, với 6.154 giám định viên tư pháp. Đội ngũ giám định viên định kỳ được bồi dưỡng kiến thức pháp lý, nghiệp vụ giám định.
- Việc tiếp nhận trung cầu, yêu cầu giám định được các tổ chức, cơ quan giám định thực hiện nhanh gọn, nhất là đối với lĩnh vực có tổ chức chuyên trách.

2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

- a) Tồn tại, hạn chế: Số lượng văn phòng giám định tư pháp ở một số chuyên ngành còn ít; có sự chòng chéo nhất định về chức năng, nhiệm vụ giữa hai lực lượng pháp y y tế và pháp y công an; nguồn kinh phí cho trung cầu giám định chưa bảo đảm.
- b) Nguyên nhân: Đội ngũ giám định viên tại một số lĩnh vực làm việc theo chế độ kiêm nhiệm, chưa được đào tạo nghiệp vụ chuyên sâu; công tác thanh tra, kiểm tra trong lĩnh vực này chưa được quan tâm để kịp thời nắm bắt, có giải pháp khắc phục kịp thời các vướng mắc, khó khăn và có biện pháp chấn chỉnh các sai lệch.

Phần thứ hai

NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM NĂM 2020 VÀ MỘT SỐ KIẾN NGHỊ

I. NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM

1. Tiếp tục thực hiện hiệu quả Luật THADS; Luật TTHC năm 2015 và các văn bản pháp luật liên quan; hoàn thiện các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành Luật THADS, pháp luật về đăng ký tài sản; nghiên cứu, đề xuất sửa đổi Luật Tương trợ tư pháp; sửa đổi, bổ sung Luật Giám định tư pháp.

Hoàn thành các nhiệm vụ THADS, theo dõi THAHC được Quốc hội giao. Triển khai quyết liệt việc kiểm tra công tác thi hành các vụ việc trọng điểm, thu hồi tài sản

bị chiếm đoạt, thất thoát trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế; các vụ việc tín dụng, ngân hàng.

2. Hoàn thiện thể chế về Thừa phát lại; nâng cao chất lượng đội ngũ hành nghề Thừa phát lại; tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc; tổ chức kiểm tra, thanh tra, giám sát hoạt động Thừa phát lại.

3. Tiếp tục triển khai thực hiện nghiêm túc, hiệu quả các Nghị quyết của Quốc hội; triển khai thực hiện Luật THAHS năm 2019; thực hiện nghiêm túc các quy định về tiếp nhận, quản lý, giám sát giáo dục người được tha tù trước thời hạn có điều kiện; hoàn thành các dự án xây dựng trại giam, trại tạm giam, nhà tạm giữ và các dự án trang bị phương tiện, kỹ thuật; nghiên cứu, đề xuất điều chỉnh quy mô giam giữ; nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, chiến sỹ làm công tác THAHS.

II. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ

Để tiếp tục nâng cao hiệu quả công tác thi hành án, Chính phủ kiến nghị một số điểm sau đây:

1. Đề nghị các cơ quan của Quốc hội, các Đoàn đại biểu Quốc hội, các Đại biểu Quốc hội tiếp tục quan tâm, tăng cường giám sát đối với công tác THADS, THAHC, THAHS, cụ thể: (1) Chỉ đạo các cơ quan tiến hành tổ tụng tăng cường các biện pháp kê biên, phong tỏa tài khoản, tài sản của các đối tượng phạm tội ngay từ giai đoạn điều tra để phòng ngừa, hạn chế tẩu tán tài sản; (2) Quan tâm phê duyệt ngân sách xây dựng kho vật chứng đối với các đơn vị chưa được đầu tư; bổ sung ngân sách đầu tư xây dựng các cơ sở giam giữ và trang bị phương tiện, kỹ thuật, công cụ phục vụ bảo đảm an ninh, an toàn các cơ sở giam giữ.

2. Đề nghị Ngành Tòa án quan tâm hơn đến tính khả thi của bản án, quyết định được tuyên; khắc phục việc tuyên nghĩa vụ liên đới bồi hoàn không rõ tỷ lệ trong các bản án, quyết định; hướng dẫn thống nhất áp dụng Luật Phá sản; ra quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với người bị kết án phạt tù đang tại ngoại, hoãn, tạm đình chỉ chấp hành án, người được tha tù trước thời hạn có điều kiện khi có căn cứ cho rằng người đó mắc bệnh tâm thần hoặc bệnh khác làm mất khả năng nhận thức hoặc khả năng điều khiển hành vi.

3. Đề nghị VKSND các cấp tăng cường kiểm sát hoạt động điều tra, truy tố, xét xử, đảm bảo tính nghiêm minh của pháp luật và tính khả thi khi thi hành án; kiểm sát chặt chẽ hoạt động THADS ngay từ giai đoạn thụ lý thi hành án; phối hợp với cơ quan chức năng kiên quyết lập hồ sơ xử lý nghiêm các đối tượng trốn tránh, chây ì, chống đối việc thực hiện nghĩa vụ thi hành án./.

CHÍNH PHỦ